LAPIN SAIRAANHOITOPIIRI
LAPPI BUOHCCEDIKŠUNBIIRE

Lausunto

4.3.2021

Hallintokeskus

StV@eduskunta.fi

Lapin sairaanhoitopiirin lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle HE 15/2021 vp

HE 15/2021 vp:ssä ehdotetuilla tartuntatautilain muutoksilla on tarkoitus vastata maahantuloon liittyviin tartuntatautiriskeihin ja korjata voimassa olevan lainsäädännön puutteita.

Lapin sairaanhoitopiiri katsoo, että yleisvaarallisten tartuntatautien torjunnassa mahdollisuus kohdistaa lakisääteisesti pakottaviakin toimenpiteitä rajat ylittävään liikenteeseen ja maahantuloon ovat välttämättömiä.

Ehdotetut muutokset pykäliin 16 ja 22 ovat Lapin sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan perusteltuja.

Lain 15 § ei ehdoteta muutettavaksi. Sen perusteella aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi kohdennetun terveystarkastuksen kohteessa oleskeleville. HE15/2021 perusteluista ei selviä millaisia määräyksiä AVI voisi 15 §:n nojalla maahantuloon liittyen määrätä.

Maahantulon yhteydessä tehtävät terveystarkastukset voivat merkitä erittäin laajaa ja pitkäkestoista sekä kustannuksiltaan mittavaa tehtävää. Lapin sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan 15 §:n sanamuodon perusteella jää epäselväksi, voidaanko sen perusteella tällainen tehtävä AVI:n toimesta kunnille tai kuntayhtymille määrätä. Jos on tarkoitus, että voidaan, tulisi siitä säätää laissa riittävän selvästi. Pykälän sanamuodosta ei ilmene myöskään se, mitä tahoa määräys velvoittaa. Lisäksi on epäselvää, miten 15 §:n tarkoittamat oleskelun edellytykset täyttyisivät rajanylityspaikoilla, jotta terveystarkastus voitaisiin maahantulijoihin kohdentaa.

Sääntely vaatii täsmentämistä myös, jotta varmistutaan määräyksen laajuuden edellyttämistä riittävistä voimavaroista. Aluehallintoviraston antama määräys ei saisi Lapin sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan vaarantaa terveydenhuollon kapasiteettia muiden lakisääteisten tehtävien osalta.

Säätämisen yhteydessä tulee myös varmistaa riittävä rahoitus. HE15/2021 perustelujen mukaan *hallitus on esimerkiksi sitoutunut korvaamaan covid-19-epidemiaan liittyvät välittömät, kustannukset kunnille ja sairaanhoitopiireille niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Kustannukset korvataan valtion talousarviomenettelyn kautta. Covid-19-epidemiasta johtuvien toimien toteuttamiseksi tehdyt välttämättömät, kustannustehokkaasti toteutetuista toimenpiteistä aiheutuneet ja määrältään kohtuulliset kustan-*

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Hallintokeskus
PL 8041
96101 ROVANIEMI

Puhelin (016) 3281

Sähköposti: etunimi.sukunimi@lshp.fi
Y-tunnus: 0819616-7

nukset korvataan. Edellä todetusta ei ilmene, kuinka rahoitus on tarkoitus kohdentaa ja millä mekanismilla.

Lapin sairaanhoitopiiri katsoo, että rahoitusta matkustusliikenteeseen tehtäviin tarkastuksiin ei voida kohdentaa valtionosuusjärjestelmän kautta ensinnäkin, koska tehtävä koskisi vain tiettyjä alueita, joilla on rajanylityspaikkoja. Rahoitusta ei voida kohdentaa myöskään vain tietyille kunnille, koska tietyillä rajanylityspaikoilla terveystarkastukset toteuttaa käytännössä sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Matkustajaliikenteen terveystarkastuksiin liittyvästä tehtävästä aiheutuvat kustannusten korvaukset tulee kohdentaa täysimääräisesti suoraan niille, joille kustannukset aiheutuvat.

Esitys ei sisällä säännöksiä tällaisen laajamittaisen tehtävän hoitamiseksi välttämättömästä virka-avun antamisesta. Terveydenhuollon toimijoilla ei ole mahdollisuuksia esimerkiksi pysäyttää liikennettä tai ohjata matkustajavirtoja. Virka-avun antaminen tulisi tällaisessa tehtävässä olla pakollista, jotta varmistetaan lakisääteisesti tehtävän toteutusmahdollisuudet.

Yhteenvetona Lapin sairaanhoitopiiri toteaa, että sääntelyä on tarpeen täydentää, jotta laista ilmenisi riittävän selkeästi, millaisia määräyksiä maahantuloon liittyen aluehallintovirastolla on mahdollisuus antaa ja mitä tahoa ne velvoittavat. Lisäksi on välttämätöntä, että tämän tehtävän hoitamiseksi turvataan lain säätämisen yhteydessä riittävät voimavarat ja rahoitus. Esitystä tulisi täydentää myös virka-apua koskeva sääntelyn osalta.

Jari Jokela
sairaanhoitopiirin johtaja
Lapin sairaanhoitopiiri

Jukka Mattila
johtajaylilääkäri
Lapin sairaanhoitopiiri